

מסורת הש"ס

(א) ב"ס"א [אדם: 5] ה"ש"ל
מ"ו, (ג) [ג"ל ברה],
(ד) ב"ס"א: [עירובין: 8] [ג"ל
ב"ס"א דף ע"א, (ו) ב"ס"א:
ב"ס"א: מנחות, (ז) [ג"ל
ברה], (ח) [ג"ל במסכת ע"ב,
(ט) [ג"ל: 1], [סוף ס"ר מה
ופ"ק, 2]

הגהות הב"ח

(א) גמ' נקטין אחד עירובי
תחומין (ואחד עירובי
חצירות) ת"מ וי"ב ס"א
נמחק: (ב) ר"ש ד"ה חיל
סלולתה וכו' זור הס"ד
ואח"כ מ"ה שהלכה לבית
המרחץ מבע"י ה"ח
לחזרה עירה וחשבה
לה ואמר לה לחזור
הס"ד [נדפסו ללא ה"ה]
הלכה לבית המרחץ,
ובגמ' מות רבנו
לחוסרם אבל לפעמי נכר
מוכח לעיל:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה מעשה בו. לא
ידעתי למי נדחקו ר"ש
ותוס' זה ה"ל כפשוטו
דכ"ל מנכרה כהנלס
דמחזיקין ד"ס לו אשכחנא
מקלל מור מתחילתו וכו'
מעט דנחצירות דאמר
אהדי גמר ומקני. וא"כ
ד"ר ב"ר ד"ל
דנחצירות א"ל לכות כ"ס
נחצירות וא"כ ה"ל מנא
מסייע לו דנחצירות א"ל
לכות. אלא דכ"ל עמנו
מתחילתו דנחצירות כ"ס
דאמר דנחצירות ופשוט:
ו"ה אתו לקב"ה. וא"כ
אשמו. ע"י לעיל דף סה
ע"כ ד"ה ב"ל ה"ל ה"ל
וא"כ: ד"ה ד"ה ד"ה
אשמו נחא. ל"ה
לאחרי. ק"ל ממחמה
דשמואל נאשמו קמיתתא
מ"ן דכבר אמר דנחצירות
ולקטו מערב"י וס"ק ג' כ"ס
א"כ ע"כ ד"ה מ"ה ל"ה
לעיל אה"ל דלחמן ג"ו
קמפק דלא ל"ה ג"ו.
וא"כ מ"ה נאשמו וס"ה
נאשמו מ"ה ר"ה גדולה
לפשוט מסייע דמו"ל לעיל
דף ע"ב ד"ה וי"ש ב"ס"א
לפשוט דנחצירות ולקטו רק
דנכ"ל א"ל ל"ה דנחצירות
דלוקר שמואל נאשמו
דנכ"ל מ"ה נאשמו דנכ"ל
דוקר נאשמו ולא נאשמו
ולקטו:

מוסף רש"י

ואין טועמין מפירותיה. ודאי פלגי לה
(ע"ז ח"ה). דבי נאשמו.
שם ענדת סוכת שלמה
(שם).

רבינו חננאל

ואין טועמין מפירותיה.
ושמואל אמר כגון
לשמואל. דאמר חזקוני
לשמואל. דבי נאשמו.
ושמואל אמר דבי נאשמו.
אמר אמר אמר לי
סבי דפומבדיתא הילכתא
בשמואל. ומוחבין על
מאן דאמר צריך להגביה
בבית של (שוחת)
[שיתופי מבואות] ח"ה
הקרקע טפח. והנתיב
כיצד משתתחין במבוי
מניח אדם חבית של יין
של שמן ושל תבואה ושל
ופריק מאי לשמואל דקתני טפח.
איתמר שיתופי מבואות רב אמר אין צריך לזכות ושמואל אמר צריך לזכות.
עירובי תחומין רב אמר צריך לזכות ושמואל אמר אין צריך לזכות.
לרב דאמר בשיתופי מבוי אין צריך לזכות קשיא ליה מנח"י. ופריק תנאי היא, ר' חייא סבר צריך לזכות ור' ישמעאל ב"ר
יוסי אמר בשיתופי מבוי אין צריך לזכות. דתניא דאמר ר' חייא אמר בשיתופי מבוי ומוכח להן. אלא
ולא זכחה לה ואמר לה ר' חייא. ואמר לו ר' ישמעאל ב"ר יוסי בבבלי כל כך אתה מחמיר בעירובין, כך אמר אבא כל
שיש לך להקל בעירובין (בעירובין) הקל. וכן אמר ר' יוחנן דחמותה משל עצמה עירבה ולא זכחה לכתלה ולפיכך אסר

ואין טועמין מפירותיה. דאי לאו דפלגיה לא הו' פרשי מינה:
נאשמו. שם ע"ז שהיתה נאשמה מדינה: צריך להודיע. אם חפצין
בכך שמואל מקפידין בעירובין ואמר ב"ס"א המקפיד על עירובו אינו
עירוב שעינו כרה נאשמה פת ליתן לחצירו אבל משלו אין צריך
להודיעו דזכין לו לאדם שלא בפניו:
הכל סתם. בעירובי חצירות ומוכח
לס: הכל לא סתם. בעירובי תחומין
קתני לקמן (דף פ"ג). כיצד משתתחין
בתחומין כו' ולא קתני ומוכח להן:
שהלכה לבית המרחץ. מצדוד יוס
חזקוני נאשמה עירה וחשבה לה ואמר
לה לחזור: ר' חייא צ"ל היה כדלמדין
במסכת סוכה (דף ג'). עלו ר' חייא
ובניו ויסדו: ואינינו נאשמו גרסינן:
כ"ס"א ד"ה ע"כ. א"כ צ"ל לא היה הגון
לפיכך לא הזכירו: אק"ה. הרבה
עלי הדרך בשבילי: ויול אסולמא
לזכר. דרך מסילת (ט) זור: רבי חייא
קא' כ"כ בתחומין וגבי חצירות
טעמא דכ"כ משום דכיון דקאסר
עליה גמר ומקני ואין צריך זכירה
ואע"ג דמתנא פליגא עליה דכ"כ רב
תנא ופליג: ר' חייא א"כ פליג.
מי אשכחן דפליג אינש עליה:
טורוינא. נכרי היה ממונה על כלי
זין העשויין לשמירת העיר להלחם
על הנאשם ודר צעיר: ה"ל דאסר. על
כ"כ המבוי לא צעיר דעמיה ומתני'
נאשמו ורגילה ע"ז ולא ע"ז:
ה"ל נמי מנכרה. מדינה שמואל
היכא דלא אסר: וולא נאשמו.
אינו רוצה ומתחילתו לאסור עליהן:
שאי

(בריה) דבת יעקב כי ממתית התם אק"ה ויול לסולמא דצור ובע' מיניה
מרב יעקב בר אידי בעא מיניה עירבה עירבה ומשום דלא זכחה לה
או דלמא משלה עירבה ומשום דלא מדעתה אמר ליה משל חמותה
עירבה לה ומשום דלא זכחה לה אמר רב נחמן נאשמו: אחד עירובי תחומין
(א) ואחד עירובי חצירות: אחד שיתופי מבואות צריך לזכות בעי רב נחמן
עירובי תבשילין צריך לזכות או אין צריך לזכות אמר ר' יוסף ומאי תיבעי ליה
לא שמעי ליה הא דאמר ר"ג בר אבא דאמר שמואל ה' עירובי תבשילין צריך
לזכות אמר ליה אביי פשיטא דלא שמעי ליה דאי שמעי ליה מאי תיבעי
ליה אמר ליה אמו עירובי תחומין מי לא אמר שמואל אין צריך לזכות ואמר
איהו צריך לזכות הכי השתא בשלמא התם פליגי רב ושמואל וקא משמע
לן בחומרין דמר וכי חומרין דמר אבל הכא אי איתא דשמעי ליה מי איכא
דמאן דפליג ההוא טורוינא דהוה בשיבבותיה דרבי יורא א"ל אוגיר לן רשותך
לא אוגיר להו אתו לקמיה דר' יורא אמרו ליה מהו למיגר מדביתו אמר
להו הכי אמר ר"ל משמיה דנבא רבה ומנו רבי חנינא י אשתו של אדם
מערבת שלא מדעתו ההוא טורוינא דהוה בשיבבותיה דרב יהודה בר
אושעיא אמרי ליה אוגר לן רשותך לא אוגר להו אתו לקמיה דרב יהודה
רב מתנה לא הוה בדיה אתו לקמיה דרב יהודה אמר להו הכי אמר
שמואל אשתו של אדם מערבת שלא מדעתו מיתבי נשים שעירבו ונשתתפו
שלא מדעת בעליהן אין עירובן עירוב ואין שיתופן שיתוף לא קשיא י הא
דאמר הא דלא אסר הכי נמי מסתברא דא"כ קשיא דשמואל אדשמואל
דאמר שמואל ה' אחד מבני מבוי שרגיל להשתתף עם בני מבוי ולא נשתתף
בני המבוי נכנסין לתוך ביתו ונוטלין שיתופן ממנו בעל כרחו רגיל אין שאין
רגיל לא שמע מינה לימא מסייע ליה ב' כופין אותו לעשות לחי וקורה למבוי
שאני

הרגיל אבל שאינו רגיל אינו חוסר ונוטלים שיתופו צעל כרחו דקאמר היינו של צעל הצית אבל דעת אשתו צריך ואף על גב דאסיקנא
לאשתו של אדם מערבת שלא מדעתו אין ללמוד מכאן שמואל לזכר ולזני חזר לתת פת עצורס נהי דנאשמו ע"מיה יכולה
ליתן שלא מדעת צעלה אין לה כח לזכות לשמיהם שלא מדעת וצריך לזכר שלא מוכח האשה לשמיהם כשאין צעלה צעיר ואף על
גב דאסר כל אחד ואחד נותן פת נאשמה דש"י אפילו לא אסרי אהדי כל זמן שלא מיחה הצעל דמסתמא לא קפיד מכל מקום אין לסמוך
על זה לענין שמואל לזכות לחצירס ואסר אין הצעל והאשה צעיר אלא צני ציתו צריך לדקדק אס יכולין לערב צני ציתו צלל רשות
משל צעל הצית דהא צסמוך [עמוד 3] תנן ניתוספו עליהן מוסף

חלון פרק שביעי עירובין

פ. רב אמר א"צ ציבות. דכיון דאסר עליה גמר ומקני ליה וצתחומין

צריך לזכות דלא אסר עליה ולא גמר ומקני כדפירש בקונטרס
ולשמואל צמזמו צריך לזכות דלמקני רשות הוא דקסבר עירוב משום
קנין צ"י מי שהוליאחו (לעיל דף מט.) אפילו למ"ד עירוב משום דירה
צריך לזכות כ"י שיהא קונה דירה
צצית חצירו וצתחומין סבר שמואל
לחין צריך לזכות דלא קני רשות
אחרים הוא אי נמי כיון דלחין מערבין
עירובי תחומין אלא לדבר מלוא משום
מלוא גמר ומקני ועוד כיון דעירובי
תחומין אין מערבין אלא מדעתו
אמירתו כשהוא אומר לא וערב לי
חשוכה כוכיה והשתא יס דברים
שאלו מחמירין בחצירות תחומין
דחצירות צריך לזכות לשמואל וצני
פת וצתחומין אין צריך לזכות ואין
צריך פת ויס דברים שאלו מחמירין
בתחומין טפי דצתחומין צני ב'
סעודות לכל אחד וצתחירות צונן שכן
מרבין סגי [צמזמו] צ' סעודות לכולם
וצונן שכן מועטין סגי' צגרגרם
לכל אחד דלמדין (ט) סוף פירקין
השולל עירוב ציד חרש שוטא וקטן
אינו עירוב בתחומין וצתחירות קטן
גובה את העירוב:

מעשה בבבלי בו. פ' צקונטרס
דהאי עובדא צתחומין
הוה ואע"ג דנחצירות פליגא מתני'
עליה דכ"כ רב תנא הוה ופליג וקשיא
דעיקר הקושא לא היתה אלא
מחצירות ומהל לא משני מידי וי"ל
דנחצירות חצירות היה המעשה וכן
פירש רבינו חננאל ורב סבר כרבי
ישמעאל וקסבר רב דתנא דידן תנא
נחצירות דנחצירות וי"ל כל שכן
בתחומין דנחצירות לכולי עלמא צני
זכיה ולפירוש הקונטרס דמוקי לה
בתחומין יס לומר דכ"כ חילא ורבי
ישמעאל צ"י יוס משום א"כ אודו
לנחצירות דר' חילא אית ליה לעיל
ב"ס"א (ט) דתחומין דלחצירות ומהל
מחמיר צהו ור' יוסי דמקל לנחצירות
דאמר לעיל (דף לה) סוף עירוב כשר:
אמר רב נחמן נאשמו אחד
עירובי תחומין ואחד שיתופי
מבואות צריך ציבות. וכן הלכה וכן
פסק בשלחנות (כ) צפרס וי"י צלל
דכולס צריכין לזכות עירובי תחומין
וחצירות ושיתופי מצולות ועירובי
תבשילין ואע"ג דנחצירות רב נחמן
עירובי תבשילין מאי הא מסיק א"כ
דלא שמעי ליה דשמואל דאי שמעי
ליה לא הוה מיציעא ליה:
אתו לקמיה דרב יהודה אמר א"הו
הבי אמר שמואל אשתו של
אדם בו. ואס תאמר ואמאי לא
מיימי מדכר יהודה דאמר צ"ה סדר
(לעיל דף פ"ג). משמיה דשמואל שצירו
ולקטו של נכרי נותן עירובו ודיו
אככרי וי"ש לומר. דלשמואל אשמו
נימא ליה לאחרי: **רג"ל ר' יאשי**
רג"ל א. דרגיל אסר כמו פתח

רגיל לערב עמהם וגם אינו אוסר עליהן. כלומר אינו מוחה על [ידן] אשתו מפני שעירבה עמהם, אבל אם מוחה
על ידי אשתו אוסר על בני חצר. וכי קאמר שמואל (כך אסר) [בדאסר] עליהו [דא"כ] קשיא דשמואל אדשמואל.
דאמר שמואל אחד מבני מבוי שרגיל ומשתתף עם בני מבוי ונמנע ולא רצה להשתתף, בני מבוי נכנסין לביתו
ונוטלין ממנו שיתופי מבוי על כרחו. [רגיל אין שאין רגיל לא] קשיין אהדי דהוה רוא דאמר [אשתו של אדם
מערבת לו שלא] מוחה. אלא לאו הא דמיהא על ידי דאמר איני רוצה בהו העירוב שעירבה ואמר, ודשמואל
ידר' חנינא היכא דלא אסר כגון שלא מיתה. נימא מסייע ליה כופין אותו (נחצירות) ועושה לחי וקורה למבוי.

(א) נאשמו דל"ל דר' חנינא ושמואל נאשמו דל"ל וכן מסייע רבינו לנחצירות דשמואל וד"ה שייך שאל אסר וכו'.

עין משפט
גר מצוה

ב א מ"י פ"ח מהלכות
ע"ז הלכה ג טוש"ע
י"ד ס' קצב טע"ף יב:
ב א ג מ"י פ"ו מהל'
עירובין הלכה ט
סמג ע"ז א טוש"ע א"ח
ס' מ"ג:
ב א ג מ"י פ"א מהל'
עירובין הלכה כ
סמג שם טוש"ע א"ח ס'
שט טע"ף ט:
ב א ג מ"י שם טוש"ע
א"ח ס' שט טע"ף
ג:

ב א ג מ"י פ"א מהל' י"ט
הלכה ו סמג ע"ז א'
ולאח"כ שם טוש"ע א"ח ס'
מקמ טע"ף י:
ב א ג מ"י פ"ב מהל'
עירובין הלכה יב
ופ"ה הלכה ג סמג ע"ז
א טוש"ע א"ח ס' שט
וס' שט טע"ף יא:
ב א ג מ"י פ"ה מהל'
עירובין הלכה ג סמג
שם טוש"ע א"ח ס' שט:
[בו] ט [מ"י] פ"ה מהל'
שט ט' דין יב
טוש"ע ח"מ ר"ס קסב
וצבר אלפס צ"ב פ"א דף
קט: בשם דשמואל וכן
הכלל ה"ל ש' ע"ש
ודשמואל דצ"ב שפטי
[תלם]:

רב ניסים גאון

רבא מעשה לפני ר' חייא
ואמר אמר לו ר' ישמעאל
ב"ר יוסי בבבלי כל כך
אתה מחמיר בעירובי. ר'
חזיה בבבלי הוה, ואיתתא
בסוף פרק א' דמסכת
סוכה אמר ריש לקיש
הריני כפרת ר' חיה ובניו.
שבחיהלה נשתכחה תורה
מישראל, עלה עורא
מבבלי ויסדה, חזרה
ושבחה, עלה ר' חיה
הבבלי ובניו ויסדוה.
ובפרק ל"ז כריתות ר'
הושעיה הוה שכיב קמיה
דבר קפרא בשקיה ואתא
לקמיה דר' חייא. ואתא
מציא בר קפרא שואל
בבבלי ר' חיה מה בבבלי
אמר דבריו זה. סליק
פרק חלון

רבינו חננאל (המשך)

ר' חייא. אמר רב נחמן
נקיטין אחד שיתופי
מבואות, ואחד עירובי
תחומין צריך לזכות, בעי
רב נחמן עירובי תבשילין
צריך לזכות או לא, ואמר
רב יוסף מאי תיבעי ליה
הא אמר שמואל צריך
לזכות. ההוא טורוינא
דלא בעא לאוגירי להו
לרשותה לבני מבוי, ואילו
ואגרו אינהו מדביתיהו.
ואמר להו ר' יורא
שפיר עבידיתו דאשתו
של אדם מערבת לו שלא
מדעתו, וכן (ב)אשמו
של גוי משכרת בלא
רשות בעלה. ואם בא
בעלה הגוי ומיתה בטילה
אותה השכירות, ונאסרו
וחזרו לאיסורו. וכן אמר
רב יהודה (בר הושעיה)
אשתו משמיה דשמואל, אשתו
של אדם מערבת לו שלא
מדעתו, ואוחבין עליהו
והנתיב נשים שעירבו
והשתתפו שלא מדעת
בעליהן אין עירובן עירוב
ואין שיתופן שיתוף.
ופריקין (ב) מנחמא ברלא
אסר עליהו כגון שאינו

רגיל לערב עמהם וגם אינו אוסר עליהן. כלומר אינו מוחה על [ידן] אשתו מפני שעירבה עמהם, אבל אם מוחה
על ידי אשתו אוסר על בני חצר. וכי קאמר שמואל (כך אסר) [בדאסר] עליהו [דא"כ] קשיא דשמואל אדשמואל.
דאמר שמואל אחד מבני מבוי שרגיל ומשתתף עם בני מבוי ונמנע ולא רצה להשתתף, בני מבוי נכנסין לביתו
ונוטלין ממנו שיתופי מבוי על כרחו. [רגיל אין שאין רגיל לא] קשיין אהדי דהוה רוא דאמר [אשתו של אדם
מערבת לו שלא] מוחה. אלא לאו הא דמיהא על ידי דאמר איני רוצה בהו העירוב שעירבה ואמר, ודשמואל
ידר' חנינא היכא דלא אסר כגון שלא מיתה. נימא מסייע ליה כופין אותו (נחצירות) ועושה לחי וקורה למבוי.